

Hudební paleografie II (VH 24b)

(souhrnný sylabus)

9. Černá menzurální notace

- 9.1 Vymezení pojmu a základní klasifikace
- 9.2 Identifikace hlavních typů černé menzurální notace
- 9.3 Základní rysy francouzské notace
- 9.4 Základní rysy italské notace, rozdíly od francouzské
- 9.5 Hlavní prameny francouzské a italské notace
- 9.6 Francouzská a italská notace ve středověkém hudebním písemnictví
- 9.7 Zásady přepisu francouzské notace - demonstrovat na předložené ukázce
- 9.8 Terminologie

trecento, divisio secunda, divisio tertia, ars nova, ars subtilior, balada, moteto, rondeau, prolatio, pausa triorum temporum, virelai, punctus additionis, imperfectio, imperfectio ad totum, pausa duorum temporum, imperfectio ad partem, imperfectio ad partem remotam, talea, imperfectio ad partem remotissimam, isorytmie, isometrie, ligatura, hoquetus, alterace, cios, isoperiodicita, divisio, divisio binaria, divisio ternaria, divisio quaternaria, divisio senaria perfecta, divisio senaria imperfecta, octonaria, novenaria, ouvert, divisio duodenaria

10. Bílá menzurální notace

- 10.1 Vymezení pojmu a klasifikace notačních znaků
- 10.2 Ligatury a pravidla pro určování jejich nominálních hodnot
- 10.3 Menzura - vymezení pojmu a charakteristika základních typů
- 10.4 Color - vymezení pojmu a jeho hudebního významu
- 10.5 Proporce - vymezení pojmu, základní typy a jejich hudební význam
- 10.6 Zásady přepisu bílé menzurální notace - demonstrovat na předložené ukázce
- 10.7 Terminologie

ligatura obliqua, modus longarum, maximodus, modus maximarum, modus minor, alla longa, modus maximarum imperfectus cum modo longarum perfecto cum tempore perfecto cum prolatione perfecta, menzurní čára, taktová čára, color, color temporis, color prolationis, color minimarum, hemiola, hemiola temporis, poloviční color, hemiola maior, color minor, proporce, courantový color, integer valor, genus multiplex, genus superparticulare, genus superpartiens, genus multiplex superpartiens, genus multiplex superparticulare, proportio dupla, proportio tripla, proportio quadrupla, proportio quintupla, proportio sesquialtera, proportio supertripartiente tertias, proportio tripla sesquitertrias, alla semibreve, proportio dupla supertripartiente quartas, menzurní kánon, alla breve, proportio subdupla supertripartiente quartas

11. Kritika hudebního zápisu

- 11.1 Kritika hudebního zápisu (základní pojmy, stručná historie oboru)
- 11.2 Kritika hudebního zápisu a její metody
- 11.3 Edice hudebních památek
- 11.4 Vybraní problémy oboru – střet metody a ideologie
- 11.5 Terminologie

Karl Lachmann, Ernst Hermann Kantorowicz, Paul Maas, Georgie Pasquali, Joseph Bédier Nouvelle critique, Friedrich Gennrich, Werner Bittinger, František Mužík, Jaromír Černý, Václav Plocek, Maria Caraci Vela, Editionstechnik, Textkritik, musikalische Textkritik, filologie, hudební filologie, adiaforní varianta, apograf, archetyp, atribut, divinace, emendace, examinace, filiační poměry variant, kontrafaktum, kontrapozitum, koruptela, obecná nota, originál, kolace, konjekturální kritika, kontaminace, redakce, recenze, recenze otevřená, recenze uzavřená, stemna, textologie, textus receptus, transnotace, transliterace, transkripce, varianta, varianta autorská, varianta textové tradice, vulgata, edice, diplomatická edice, Dějiny české hudby v příkladech, kritická edice, praktická edice, Urtext, Urtextausgabe, Denkmäler der Tonkunst in Österreich, Denkmäler deutscher Tonkunst, Das Erbe deutscher Musik, Musica antiqua Bohemica, Thesaurus Musicae Bohemiae, Monumenta liturgica Bohemica, Monumenta Germaniae historica, Clavis Monumentorum Musicorum Regni Bohemiae, Historická antologie hudby v českých zemích (do cca 1530), Fontes rerum Bohemicarum, Musikwissenschaftliche Studien - Bibliothek

Prameny a literatura (základní tituly):

Apel, Willi: Die Notation der polyphonen Musik 900 - 1600, VEB Breitkopf - Härtel Musikverlag
Bessler, Heinrich - Gülke Peter: Schriftbild der mehrstimmigen Musik, Musikgeschichte in Bildern III/5, Leipzig 1973
Coussemaeker, Edmond de: Scriptorum de musica medii aevi nova series, I - IV, Paris 1864 - 1867
Gerbert, Martin: Scriptorum ecclesiasticorum de musica sacra potissimum, I - III, St. Blasien 1874
Mokřý, Ladislav: Hudobná paleografia, skripta University Komenského v Bratislavě, Bratislava 1957
Mužík, František: Úvod do kritiky hudebního zápisu, AUC UK Praha 1961
Parrish, Carl: The Notation of Medieval Music, Pendragon Press, New York 1978
Pátková, Hana: Česká středověká paleografie, Nakladatelství Vedita, České Budějovice 2008
Rybarič, Richard: Vývoj evropského notopisu, Bratislava 1982
Vela, Maria, Caraci (ed.): Kritika hudebního textu. Metody a problémy hudební filologie, KLP Praha, 2001
Wolf, Johannes: Handbuch der Notationskunde I, II, Leipzig 1913, 1919

Príslušná hesla v hlavních muzikologických encyklopediích (MGG, Riemann, Grove, Slovník české hudební kultury ad.)

Předmět je zakončen zkouškou, jejíž úspěšné vykonání podmiňuje:

- a) spolehlivá znalost problematiky historického vývoje v rozsahu přednesené látky;*
- b) spolehlivá znalost principů probraných notačních systémů a zásad jejich transkripce;*
- c) spolehlivá znalost základních titulů oborové literatury*
- d) vyhovující zpracování seminárního úkolu;*
- e) úspěšné absolvování zkouškového testu - přepisu v rozsahu 10 taktů zadané předlohy;*
- f) úspěšné vykonání ústní zkoušky podle tohoto sylabu.*

Poznámka:

Znalost titulů odborné literatury označených tučným písmem je závazná!